نگاه بیرون

سهل‌انگاری آمریکایی

THE DAILY STAR

رمی جی.خوری . مترجم: فرنگیس بیات

● جـدا مشـتاقم بدانم چه فـرد نـاواردی بیانیه کاخ سفید بعد ازتحلیف «حسن روحانی» را نوشته است. من معتقـدم این بیانیه کار یک آدم نـاوارد و از گروه معتاد به جنگ‌طلبی در واشنگتن است چراکه به نظر می‌رسد این نامه کل شانس بهبود رابطه با ایرانی‌ها و فرصت حل تنش‌های ایران - غرب و ایران-اعراب را بر سر موضوعات مختلف از بین خواهد برد.

برای خاورمیانه پرآشوب امروز مفید است اگر بتوانیم آنچـه می‌تواند بـه فوریت عوض شـود را از موضوعاتی که نیازمند تغییرات در درازمدت هسـتند، جدا کنیم؛ و بتوانیـم رابطه واقعـی میان این دو را کشـف کنیم. برای مثال، یکی از این موضوعات، تروریسـم اسـت که مثل افراط‌گرایی اسـلامی، یهودی و مسـیحی یکی از زمینه‌های بی‌ثبات‌کننده دولت‌هاست، مسایل ساختاری مثل تروریسم، برابری جنسـیتی، فشارهای جمعیتی، اقتصادی و محیط‌زیستی نیازمند دهه‌ها کار برای تغییر هستند. مناقشات سیاسـی ـ اگر توانمندی در رهبران سیاسی کشورها وجود داشته باشد ـ به سرعت می‌تواند حل‌وفصل شود. دو تنش باسابقه در خاورمیانه خود باعث شعله‌ورشدن مناقشات دیگری درخاورمیانه شده است: مناقشه فلسطین-اسـراییل در چارچوب کلی درگیری اعراب-اسراییل و البته مناقشه ایران - آمریکا در چارچوب کلی درگیری ایران-غرب.

پیشرفت در حل‌وفصل این‌دست مناقشات، می‌تواند سـطح وخامت درگیری‌ها را در کل منطقه پایین آورد. کشمکش ایران-آمریکا و ایران-غرب ازجمله جدیدترین این مناقشات است و البته آسان‌ترین آنها برای حل‌وفصل. به‌قدرت‌رسـیدن روحانی خود می‌تواند سرآغاز جدیدی هـم درماهیت و هم در شـکل سیاسـت‌های داخلی و خارجی ایران باشد. رییس‌جمهوری جدید در اظهاراتش بر «احترام متقابل»، «اعتمادسـازی»، «منافع مشترک و موضع برابر» به‌عنوان خطوط راهبـردی برقراری روابط تاکید کرد.

حـال باید دید که ناواردهای سیاسـی در آمریکا در مقابل این اظهارات چه پیشـنهادی دادند؟ دور جدیدی از تحریم‌ها از سـوی کنگره تصویب شده است و از کاخ سفید خواسته است تا تحریم‌ها را افزایش دهد و تهدید با توسل به‌زور را هم همچنان معتبر نگه دارد. بیانیه کاخ سفید به ما می‌گوید که مقامات رسمی آمریکایی از دهه گذشته تقریبا هیچ نیاموخته‌اند؛ وضعیتی که من آن را رفتار ابلهانه توصیف می‌کنم.

چرا چنین تعبیری دارم؟ بیانیه چهارم آگوست کاخ سـفید بعد از اینکه به‌طور مناسبی از تلاش مردم ایران برای معنادادن به خواست تغییر از طریق انتخابات تقدیر می‌کند، اعلام می‌کند که انتخاب رییس‌جمهوری جدید، نمایانگـر مطالبه مردم ایران برای تغییر اسـت، اما بعد می‌رود سراغ دو نکته. بسنده‌کردن به دو نکته‌ای که برای ایرانی‌ها بسیار گران آمده است. این دو نکته درواقع در دو جمله پایانی بیانیه آمده است: «تحلیف رییس‌جمهوری جدید نشـانگر فرصتی برای ایران اسـت که به سرعت بـرای رفع دغدغه‌های عمیق جامعه بین‌المللی بر سـر پرونده هسته‌ای اقدام کند. اگردولت جدید به‌طورجدی و اساسی به تعهدات بین‌المللی‌اش پایبند بماند و راه‌حل مسـالمت‌آمیزی برای این مسـاله پیدا کند، این دولت شـریک مشـتاقی نیز در ایالات متحده آمریکا خواهد داشـت.» مشـکل این رویکرد این است که سال‌هاست شکست خورده است؛ چراکه بر مجموعه‌ای از مفروضات خودمحورانه یا پیش‌شرط‌های تهاجمی استوار است که هیچ حکومت مستقل و محترمی در دنیا آن را نمی‌پذیرد. این بیانیه کلیت «ایران» را به تلاش‌ها و فعالیت‌های اتمی بدون توجه به حقوق امنیتی، اقتصادی، هسته‌ای و دیگر دغدغه‌هـای موجود این کشـور که می‌توانـد در روابط دوجانبـه و چندجانبه با آمریکا و قدرت‌های غربی قابل بحث باشـد، تقلیل می‌دهد. این بیانیه، ایران را متهم به متعهدنبودن به‌طور اساسـی و جدی می‌کند، در حالی که شواهد نشان می‌دهد، ایران پیشنهادهای خوبی مثل متوقف‌کردن غنی‌سـازی اورانیوم برای مدت دو سال و اجازه بازدید از تجهیزات اتمی توسـط بازرسان سازمان بین‌المللی انرژی اتمی را عملا به انجام رسـانده اسـت. امـا در این مرحله در پاسـخ به دور جدید و شـدیدتر تحریم‌هـای آمریکا و غربی‌ها و حملات سـایبری علیه تجهیزاتش، چندان همکاری نمی‌کند. آمریکا، اسراییل و غـرب تقریبا هیچ فرصتی را برای تهدید با توسـل به زور علیه ایران از دست نداده‌اند. اما درچنین بستری آنها درعین حال از ایران می‌خواهند تا به شیوه‌ای مسوولانه با اتخاذ ابتکاری برای حل مسالمت‌آمیز پرونده، کاری کند. سـوال من این اسـت: آیا این تکبر ساختاری آمریکایی و غروری «نواسـتعماری» اسـت که خود را در مورد این موضوع هم به گونه‌ای نشان داده است؟ یا ساده‌تر از آن، نوعی بلاهت از سوی بخشی از مقامات رسمی آمریکایی است که «احترام متقابل» را امری کلیشه‌ای می‌دانند. اما باید گفـت که اصول زندگی واقعی و عملی دیپلماتیک عنصر مهمی برای تحقق موفقیت در چنین مناقشاتی است. ایرانی‌ها و رییس‌جمهوری جدیدشان اولین گام را در جهت تغییر مسیر و جهت‌گیری سیاست‌های متفاوت، درست و نتیجه‌بخش برداشتند. چرا کاخ سفید نمی‌تواند به سادگی به درخواست‌های روحانی برای احترام متقابل و رفتار برابر با همان نسبتی که بین شکل جدید و ماهیت جدید سیاسـت‌های ایران به وجود خواهد آمد، پاسـخ دهد؟ پاسخی که برای همه دنیا بهتر از رویه کنونی است. چرا کاخ سفید از شیوه‌های تهاجمی به‌کارگرفته‌شده که تنها و تنها، تنش‌های موجود را در کل منطقه، طی دهه‌ها افزایش داده است، مورد ارزیابی دوباره قرار نمی‌دهد.

واکنش‌ها به نخستین بخشنامه دولت یازدهم

«دیوان عدالت»، دستور جهانگیری را ردکرد

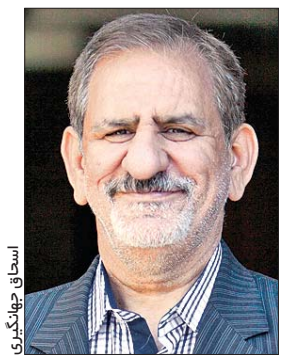
اسحاق جهانگیری

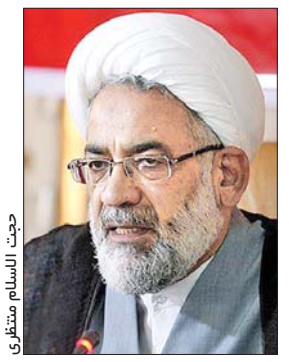
حجت‌الاسلام منتظری

رضا طلایی‌نیک

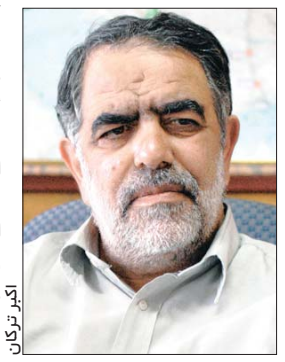
اکبر ترکان

شـرق: دسـتور بـرای ابطال مصوبه هیـات وزیـران دولت احمدی‌نـژاد، نخسـتین اقدام اسـحاق جهانگیری در قامت معـاون اول رییس‌جمهـوری اسـت که با واکنش سخنگوی دولـت دهـم روبـه‌رو شـد. جهانگیـری در نخسـتین بخشنامه‌ای که به امضا رسانده اسـت، دسـتور توقف اجرای برخی از تصویب‌نامه‌های هیات دولت، کمیسـیون‌های وزرا و نمایندگان ویژه یا شوراهای عالی که مورد ایراد یا ابطال قرار گرفته و مصوبات مراجع مذکور پس از ۱۳۹۲/۳/۱ مراجع نظارتی نسبت به آنها اظهار نظر نشده‌اند و توقف قراردادهای مبتنی بر مصوبات فوق که از طرف مراجع نظارتی مورد اشـکال قرار گرفته‌اند تـا وضع مقررات جایگزین یا اصلاح آنها را صادر کرد. امضای این بخشنامه با نظر مثبت مجلس، واکنش انتقادی سخنگوی دولت دهم و رییس دیوان عدالت اداری روبه‌رو شده است.

غلامحسـین الهـام، سـخنگوی دولـت محمود احمدی‌نـژاد در واکنش به این بخشـنامه در سـایت شـخصی خود نوشـت: «کدام قانون از قانون اساسـی تـا قوانین عادی و کدام حکم شـرعی بـه معاون اول رییس‌جمهـور چنین اختیاری اعطا کرده اسـت تا با اراده شخصی یا تصورات فردی، حرکت قانون در کشور را متوقف کند؟» او در بخش دیگری از این یادداشـت نوشت: معاون اول رییس‌جمهور که اختیارات او ناشی از رییس‌جمهور بوده، بالاستقلال - جز در مواردی که قانون اساسی امری را محول نموده باشد - حقی نسبت به تصرف در مصوبات دولت ندارد. در هیچ‌یک از مقررات و نیز قانون اساسـی معـاون اول، «قائم مقام» دولت در اتخاذ تصمیماتی از جنس آنچه در بخشنامه ذکر شده، محسوب نشده است.

محمدجعفر منتظری، رییس دیـوان عدالت اداری هـم در واکنش به این بخشـنامه گفت: موضوعی که آقای جهانگیری به صورت بخشنامه صادر کرده قطعا مغایر قانون اسـت و رییس‌جمهور یا معـاون اول وی حق جلوگیـری از اجـرای آن را ندارند و اگر بخواهند تغییری در مصوبات ایجاد کنند یا باید در هیات دولت این کار صورت گیرد یا از طریق مجلس و شـکایت به دیـوان عدالت آن را پیگیری کننـد. منتظری با بیان اینکه این اقدام روش صحیحی نیست افزود: اگر دولت جدید احیانا به برخی مصوبات دولت قبلی ایرادی دارد، راهکارهای قانونی آن مشخص است که یا این اصلاح در هیات دولت صورت گیرد یا درخواسـت ابطال آن را از طریق مجلس یا دیوان عدالت اداری ارایه کنند اما در هر صورت این درست نیست که از طریق بخشنامه معاون اول جلوی اجرای مصوبات را بگیرند.

ایـن اولین برخـورد جدی دولت حسـن روحانی بـا مصوبـات دولت دهم اسـت که بسـیاری از آنها با اعتراض کارشناسان همراه بوده که معتقد به غیرعلمی و عملی بودنشـان بودند. مصوبات دولت نهم و دهم با مشکلات بسـیاری همراه بود بسیاری از این مصوبات تبدیل به چالش میان دولت و مجلس شـد. نخستین بخشنامه دولت حسن روحانی هرچند منتقدانی دارد امـا موافقانی جدی هـم دارد. در همیـن ارتباط رضا طلایی‌نیک، جانشین معاون نظارت مجلس آن را نشانه قانون‌مداربودن دولت روحانی دانسـته و گفت: «اولین بخشـنامه دولـت در کمک به قانونمـداری و کاهش دغدغه‌های نهادهای نظارتی موثر است و نهادینه شدن حاکمیت قانون به تعامل مطلوب مجلس و دولت کمک اساسی می‌کند.»

طلایی‌نیک می‌گوید: اولین بخشـنامه دولت برای توقف مصوبات مغایر با قانون طلیعه قانونمداری است. طلایی‌نیک با اشاره به اینکه قانونمداری در همه بخش‌ها از مطالبـات رهبرمعظم‌انقلاب، مـردم و نیز نهادهای نظارتی است، افزود: از دغدغه‌های جدی نمایندگان در ماه‌ها و سال‌های اخیر افزایش برخی تصمیمات مغایر با قانون بود که امید است دولت جدید، حاکمیت قانون بر تصمیمات و اقدامات را نهادینه کند.

اکبر ترکان مشاور رییس‌جمهوری هم با حمایت از تصمیم اخیر معاون اول رییس‌جمهور در ابطال مصوبات مهرآفرین و استخدام‌های جدید در دولت احمدی‌نژاد گفت: آقای احمدی‌نژاد موقعی که در سال ۸۴ انتخاب شد، در فاصله دوره انتقالی در نامه‌ای ۱۷بندی از آقای خاتمی خواسته بود که عزل و نصب و مصوبات جدیدی را نداشته باشد.

او استخدام، تغییر وضعیت نقل و انتقال، قراردادهای جدیـد، ایجاد تعهدات جدیـد در دولت بعدی و خرید و فـروش امـوال را از جمله مـواردی اعـلام کرد که احمدی‌نژاد در آن نامه از آقای خاتمی خواسته بود که دست به انجام آنها نزند و ادامه داد: اما متاسفانه پس از پیروزی آقای روحانی در انتخابات و در دوره ۲۴خرداد تا ۱۲مرداد سال‌جاری، احمدی‌نژاد و تیم همراه وی دقیقا همه این کارها را انجام دادند و کارهایی کردند که خلاف نامه ۱۷ ماده‌ای خودشان بود.

ترکان با بیان اینکه اقدامات اخیر دولت احمدی‌نژاد نوعی حاتم‌بخشی به اطرافیانش بود، افزود: اگر قرار است استخدامی صورت بگیرد، باید انصاف و مقررات آن نیز رعایت شود، نمی‌شود که بدون ضابطه کارهایی را انجام داد.

مشـاور رییس‌جمهور با بیان اینکـه تمام کارهای بدون ضابطه احمدی‌نژاد در دوره انتقال مورد بررسـی قرار خواهـد گرفت و در صورت لـزوم به مانند ابطال اخیر مصوبـه طرح مهرآفرین و اسـتخدام‌های جدید باطل خواهند شـد، گفت: هر مصوبه‌ای که با قوانین و مقررات مطابقت نداشته باشـد مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

ترکان اضافه کرد: آقای جهانگیری در مصوبه اخیر خود اعلام کرد که آن مصوباتی که مورد اشکال رییس مجلس اسـت، متوقف می‌شود و حق هم همین است که مصوباتی که دیمی و بدون حساب و کتاب صورت گرفته، مورد تجدید نظر و بررسی قرار گیرد تا مشخص شـود که به چه میزان خارج از انصاف بوده است.

وی بـا بیـان اینکـه هـر اسـتخدامی که بـدون ضوابط و معیار خـاص صورت گرفته، مورد تجدید نظر قرار می‌گیرد، خاطرنشـان کرد: چـه دلیلی داشـت که روزهـای باقیمانده دولـت، این همه افراد را اسـتخدام کننـد، چه دلیل منطقـی برای این کار دارند. کـدام آدم عاقل می‌تواند قبول کند که دولـت در روزهای پایانی خود بتواند به این میزان استخدام انجام دهد، آن هم بی‌ضابطه و بدون حساب و کتاب. مشاور رییس‌جمهور با تاکید بر اینکه همه مصوبات احمدی‌نژاد در فاصله ۴۵ روزه دوره انتقال اعم از بخشیدن اموال و جابه‌جایی‌ها باشد، مورد بررسی و تجدید نظر قرار خواهد گرفت، گفت: باید مورد بررسی قرار گیرد که این سکه‌هایی که روزهای اخیر به دولتی‌ها داده شده براسـاس معیار و ضابطه بوده است یا خیر؟ هرچند به نظر من این گونه اقدامات یک نوع حاتم‌بخشی بوده است.

واکنش به عملکرد دولتمردان روحانی این روزها زیاد است. بازتاب مثبت و منفی درباره کابینه پیشنهادی او یا نخسـتین مصوبـه معاون‌اولش. اما نبایـد از یاد برد قانون‌گریـزی دولت نهم و دهـم از چالش‌های جدی دولت با دو قوه دیگر بوده است. مصوبات عجیب و غریب دولت دهم از همان زمان که برایش مسجل شد اسفندیار رحیم‌مشایی شانسی برای ریاست‌جمهوری ندارد، شدت پیدا کرد. احمدی‌نژاد در آخرین روزهای ریاسـتش بر دولت با اهدای نشان‌های لیاقت، استخدام‌های جنجالی و واگذاری زمین به ارگان‌ها نقدهای بسیاری را متوجه خود کرد. ترکان، نماینده حسن روحانی در امور انتقال دولت، نخسـتین فردی بود که به صورت رسـمی به این‌گونه رفتارها اعتراض کرد. هرچند پیش از این هم بسیاری از مصوبات و اقدامات غیرکارشناسی دولت نهم و دهم توسط دیوان عدالت اداری یا مجلس، ملغی شدند با این حال برخی از این مصوبات به قوت خود باقی است و حالا دولت جدید سعی در اصلاح اشتباهات گذشته دارد.

ردصلاحیت مشایی به‌روایت مشایی

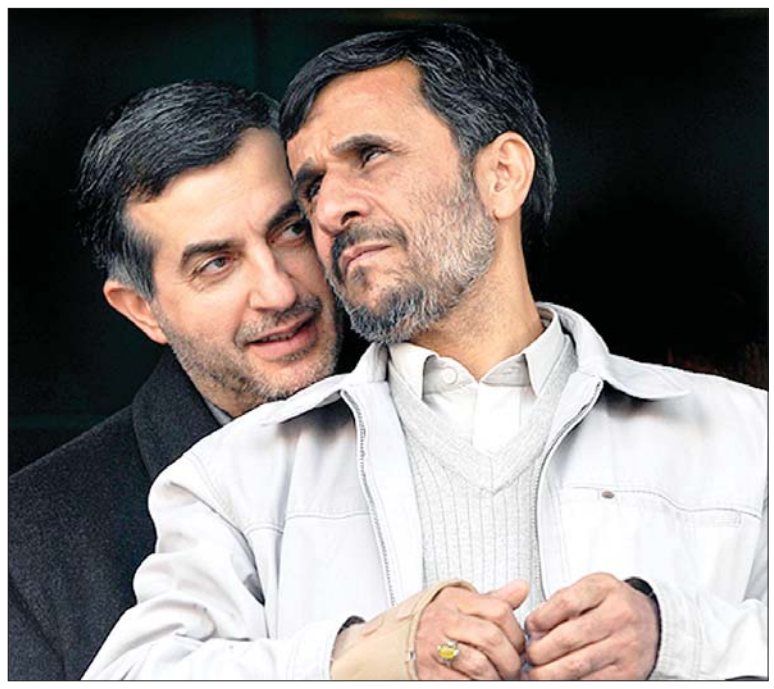

ادامه از صفحه اول

ایـن اظهـارات مشـایی در حالی اسـت کـه «کدخدایی» سخنگوی سابق شـورای‌نگهبان پیش از این به سایت «مشـرق» گفته بود: «تا زمانی که ما رای نگرفته بودیم نمی‌دانسـتیم که چه تعداد موافق هستند و چه تعداد مخالف، ولی نهایتا (مشایی) رای نداشت. آقای «هاشمی» هم رای لازم را نداشـتند ولی تعداد رای آقای هاشمی بیشتر از آقای مشـایی بود.» مرد پرحاشیه دولت دهم در ادامه گفته: «ما (از ردصلاحیت) نه ناراحت هسـتیم و نـه نگران»، اما به نظر آنچه بر زبان او جاری شـده با آنچه در دل داشـته یکی نبوده کـه زبان با دل همنوا شـده و با انتقاد گفته است: «بعضی‌ها به ما می‌گویند چرا شـما (در زمان ردصلاحیت) حرفی نزدید؟ چیزی نگفتید؟ خب چه حرفی باید می‌زدیم؟ حتی در قانون اعتراض هم پیش‌بینی نشده، جالب است واقعا، خیلی جالب است. حتی چیز قشنگ‌تری رخ داده و گفتند ما اصلا کسی را ردصلاحیت نکردیم که، بلکه احراز نشده. اخیرا هم یک مصاحبه کردند و گفتند«فلانی که اصلا از قبل رد شده بود.» جمله آخر او احتمالا تعریضی است به آنچه کدخدایی در بخش دیگری از اظهارات خود به «مشـرق» گفته بود: «کسی از آقایان نظری نداشت که از قبل به ایشـان (مشایی) گفته شود (که صلاحیتش تایید نمی‌شـود)، اگرچه قبلا برخی از اعضای شورای نگهبان در تریبون‌های مختلف نظرشان را اعلام کرده بودند و مشـخص بود نتیجه چیست.» مشایی معتقد است کسانی که ردصلاحیتش کرده‌اند باید در برابر خدا پاسخگو باشند، او گفته: «(با ردصلاحیت و حذف ما در انتخابات) هیچ اتفاقی نیفتاده. خواست خداوند و تدبیر الهی خیلی مهم است. البته نمی‌خواهم بگویم آنهایی که ما را ردصلاحیت کردند، کار درسـتی کردند. بعدا معنای حرفم این درنیاید! آنها به مسـوولیت خودشان عمل کردنـد و در برابر خدا هم جـواب خواهند داد.» مرد بهاری دولت احمدی‌نژاد اما از زمسـتان هم گفته اسـت؛ اگـر روزی احمدی‌نژاد در سـازمان ملل فریاد «زنده‌باد بهار» سرداد و در ۲۲ بهمن با تکرار آن تبلیغات زودهنگام انتخاباتی را کلید زد، اما امروز انگار زمستان فعالیت‌های سیاسی احمدی‌نژاد را گرفته. مشایی گفته که احمدی‌نژاد فعالیت سیاسی نمی‌کند. بنده شخصا بنای فعالیت سیاسـی ندارم. تا آنجا که من می‌فهمم آقای احمدی‌نژاد هم بنای کار سیاسی ندارد. چون فصل کار سیاسی نیست در کشور. دوستان بدانند که فصل کار سیاسی برای آقای احمدی‌نژاد نیست. بنده کسی نیستم که کاری بکنم. ایشان فرمانده ماست و ما همان پایین‌پایین‌هاسربازی‌می‌کنیم.»

اگر تا پیش از پایان انتخابات همه انتظار واکنش‌های خاصی از سـوی احمدی‌نژاد و حلقه اطراف او داشتند اما مشـایی حـرف دیگـری می‌زند. او که سـخنش موردتحسـین هوادارانش هم قرار گرفته، گفته است: «هیچ‌کس هیچ‌حرف و اقدامی از جانب ما که انسـجام جامعه را خدشه‌دار کند، مشاهده نخواهد کرد.»

او همانطـور که خـودش پیش از ایـن گفته بود، رییس‌دفتر احمدی‌نژاد در دانشگاه خواهد بود.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir

پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● اگـر امـکان دارد درمـورد نیروهای قرارداد مسـتقیم پارس‌جنوبی و کم‌شـدن حقوق و بی‌نظمـی در پرداخت حقوق آنها گزارشی بنویسید.

● هفته گذشـته از یکی از آژانس‌های مسافرتی به نام... برای خـودم و خانواده‌ام اقـدام به خرید بلیت تور کیش کـردم و کل پـول آن را به مبلـغ یک‌میلیون‌و۳۶۰هزار تومان به صورت اینترنتـی پرداخت کردم، ولی به جهت مشکل کاری یک ساعت بعد در حالی‌که بلیتی به دستم نرسیده بود انصراف دادم و بلیت را کنسل کردم، اما حدود یک‌سوم پول پرداختی را بابت خسارت از من کسر کردند. از مسوولان مربوطه تقاضای رسیدگی دارم.

● می‌خواسـتم در مورد کارت‌های متـرو که به‌صورت سالانه صادر می‌شـد نکته‌ای را عرض کنم. حدود یکی، دو ماهی اسـت که مترو این کارت‌ها را صادر نمی‌کند و بایـد یک مبلغی را پرداخت کنیم تا معـادل آن کارت را دریافت کنیم، تا قبل از این، اینطور بود که ماهانه ۵۵هزار تومـان پرداخت و کارت تهیه می‌کردیم و می‌توانسـتیم حدود یک‌سال هم در مترو و هم در اتوبوس از آنها استفاده کنیم، این هم برای دانش‌آموزان و هم خیلی از کارمندان مفید بود. بنده چندبار تماس گرفتم به من گفتند از این کارت‌ها سوءاسـتفاده شـده، چه سوءاستفاده‌ای می‌توان از ایـن کارت‌ها کرد که مترو دیگر حاضر نیسـت چنین خدماتی را به مردم ارایه کند؟ خواهش می‌کنم شما این مطلب را در روزنامه درج کنید چون این موضوع شخصی نیسـت و میلیون‌ها نفر از این کارت برای مترو و اتوبوس استفاده‌می‌کنند.

● از رییس‌جمهـور محتـرم تقاضـا داریـم پرداخت معوقه‌های ایثارگران به‌صورت سـهام و فروش اجباری به بانـک دی و انتقال واریز حقوق از بانک ملی به بانک دی که در آخرین هفته‌های عمر دولت دهم صورت گرفت را پیگیری کنند. لطفا پیگیری و خبررسانی کنید.

یک جانباز

● بـه نماینـدگان مجلـس بگوییـد هرچه سـریع‌تر طرح تحقیـق و تفحـص از تمامی وزارتخانه‌هـا و نهاد ریاسـت‌جمهوری و ریـز دسـتورات تمامـی معاونـان احمدی‌نژاد علی‌الخصوص تسهیلات پرداختی بانک‌ها در سـال‌های ۸۴ الی ۹۲ و تمامـی واگذاری‌های اصل۴۴ و قراردادهای مناقصه‌ها را بررسی کنند.

● بنده یکـی از نوآوران بخش صنعت هسـتم ولی در طول این هشت‌سال به‌دلیل بی‌مهری به صنعت از بخش تولید دور مانده‌ام. از جناب دکتر روحانی عاجزانه خواهش می‌کنم که فکری به حال صنعت بکند، درضمن درمورد امکان دسترسـی همگان به اطلاعات این بخش تدبیری کنند تا هم عدالت و هم شایسته‌سالاری لحاظ شود.